

KÖNYVEK

THORNTON WILDER ÚJ REGÉNYE

„Caesar” (Révai, 1948)

„Ciceróról kútfőanyag van bőven” — írja regénye bevezetésében Thornton Wilder —, „Cleopatráról kevesebb. A Caesárral foglalkozó gazdag, de gyakran talányos és politikai indulatok torzítják el. Munkám a lehetséges elképzelések közül egy, melyet ezeknek az emlékeknek ellentmondása hívott életre.” *A lehetséges elképzelések közül egy*, — másszóval: egy eddig ismeretlen és idegen Julius Caesar.

Ki ez a Caesar? A fanyar és bölcs, elégedetlen és kereső zsarnok, aki unott és neveléses szertartásként végzi és őrzi a haló pogányság törvényeit, aki nem hisz mindabban, amit nyilvánosan hirdet, aki elérkezett oda, hogy megérzi: kell, hogy legyen valami, ami eddig nem volt még. Tele van reménytelenséggel és tele van amaz érzéssel, hogy csupa ismeretlen veszi körül. Néhány héttel a végzetes március idusa előtt ezt írja naplójába: „Ahol ismeretlen van, ott remény is van”.

Ilyennek ismertük eddig Caesart? Vagy hogy Wildert idézzük: ilyen Caesart hívott életre az emlékek ellentmondása? Ez a Caesar fikció, — Seneca vagy Epiktetos, Marcus Aurelius vagy Claudius: mennyivel inkább rájuk emlékeztet. De akkor: — mért éppen Caesar? Mért éppen az ő alakját varázsolja elének Wilder? A kérdésre könnyű felelni, ha megnézzük az időpontot, amikor élt: Krisztus előtt 44-ben ölték meg az összeesküvők. Ez az idő a várakozásé. A római kultúra elérkezett legmagasabb csúcspontjára. Aranykor ez, de az aranykorban kezdődik a bomlás, és mégis friss még, eleven a puritán Róma erkölcsse. Mindent elérték, ami az akkori fogalmak szerint elérhető volt, a hit után kezdődik a kétely, a cinizmus. Jól van ez így? Ezt kérdezik, — s ezt kérdezi Caesar is. Ha a felületet nézik, nyilván jól van, — de az értelme mindennek már homályosodik. Az erős és tiszta vallás babonává változik, a kultúra üresedik. Horatiusok és Vergiliusok érkeznek még, de ők is csak a múlt összegezői. A múlt fényét veszítette, a jelen porlik, — valaminek jönnie kell. Ez ismeretlen felé fordul Caesar, tündöskéit azért tudja egyetlen mondatba összefoglalni: „ahol ismeretlen van, ott remény is van”. És ezért mondja azt is: „szabadság nincs, csak a felelősségben”. Caesar pogányul él és cselekszik, — de már keresztényként érez. Keresztény a nyugtalansága és a félelme.

Miért éppen Caesar? — ezt kérdeztük. Ez a Caesar illik Wilder terveihez — (soha ilyen keményen kitervelt és következetesen megvalósított életművet, mint az övé!) — Caesar a jövő hírnöke, a kereszténység megsejtetője. Tépelődéseiben, őszinteségi rohamaiban, hisztérikus, majd sztoikus vallomásaiban egyet keres, egyet követel: a kereszténységet. És ezt nem érti meg, — a lélek készen van már a befogadásra, amikor megölik. Negyvennégy év telik el, s megszületik Jézus. Mennyire ismerős ez a magatartás annak, aki ismeri Wilder életművét!

Mennyire nem független ez a könyv mindattól, amit Wilder eddig írt! Krisztus-várás, — valamennyi könyvét így jellemezhetjük. Ez volt a „Szent Lajos király hidja”, ez volt a „Kabala”, melyekben a szeretetet keresték és szomjajták azok, akik nem akarták elismerni a szeretetet és áldozataiként pusztultak el. Ez volt az „Androsi lány”, amely nagyjából ugyanazokat a kérdéseket veti fel, mint a „Caesar”, nyiltabban, de szűkebb keretek között. Caesar tépelődéseiben — változatosabban, árnyalatosabban, hogy úgy mondjuk: filozófikusabban — újra meg újra felbukkannak e korábbi művek motívumai. S Caesar különös, öntudatlan krisztusvárása is abba az egy mondatba torkollik, amit az androsi hetéra kimond és amit a „Szent Lajos király hidja” és a „Kabala” hirdet: — „az istenek még egy csodát tartogatnak a számunkra”. Ez a még egy csoda: — a megváltás. Caesar hitelensége és hitre-vágyása és elérékenyülése invokálja az idők messzeségéből Krisztust, invokálja és szinte követeli: ez az *Ismeretlen* lesz a megoldás az antik világ válságában. És ezen túl és ezen felül — s itt szól Wilder mai valamennyiünkhöz — az *Ismeretlen* Isten oldja meg a ma emberének lelki válságait is.

Ezt mondja a „Caesar” annak, aki katolikus lélekkel olvassa a regényt. És a Caesar-probléma után felvetődik egy másik probléma, s ez már műfaji: — regény? Lehet-e regénynek nevezni Thornton Wilder új könyvét? Mert mi a Caesar? — naplójegyzetek, meghívók, levelek, jósdaí jelentések, versek látszólag összefüggéstelen gyűjteménye. A madárjósok jelentésével kezdődik a történet, Suetonius „Caesarok élete” című történeti művének egy passzusával fejeződik be. S közben: fiktív levelek és Caesar fiktív naplójegyzetei, egymásra dobálva, furcsa és izgalmas összevisszaságban együvé keverve. Látszólag semmi összefüggés, — s mégis: milyen izgalmas, milyen szilárd és zárt kompozíció! Ahogy a történet — Caesar életének utolsó fél esztendeje — kibontakozik, az a legizgalmasabb, legkerekebb regény. A mű kitűnő fordítója — Németh László — írja a regény technikájáról, hogy milyen csodálatos módon halad a történet egyre szűkülő mederben a kifejlés felé. Egyre több mellékes szakad le róla, egyre élesebbek az arcélek, egyre összefogottabb a történet: — a jegyzetek és jelentések szemre hibrid gyűjteménye kerek történetté fonódik. Wilder úgyszólván meztelenül mutatja a regény-építkezést, — az egyes motívumszálakat egymástól különválasztva vezeti, nem hozza összefüggésbe a többiekkel, nem kerekíti ki és nem poentíroz. Ezzel eléri azt — ritka kísérlet ritka eredménnyel —, hogy lemondhat a kényszerű kötőanyagról, a fölöslegesről, ami egy „átkomponált” regényben elkerülhetetlen. Mindig a lényegről ír és a lényegest mondja ki. Merész vállalkozás, — de Wilder mindig a merész technikai vállalkozások embere volt, gondoljunk csak a „Szent Lajos király hidjára” vagy utolsó drámájára, a felejthetetlen „The skin of our teeth”-re. A szabályos műfaj, a szabályos realista regény és dráma technikáját mindig elkerülte, — de soha így, mint ebben a könyvében.

Játék a regény műfajával, a végső feloldás, — nem meddő játék ez, nem egyfajta szurrealizmus? Wilder regénye a legszilárdabb realizmus. Realizmus abban az értelemben, ahogy mi értjük: ember és társadalom, lélek és lét kettőssége. Ami elénk kerül Julius Caesar történetéből: maga a valóság. Egy magános lélek tépelődik, hittel és cinikusan, s e tépelődés-

nek rendkívüli szuggesztív erővel megjelenített társadalmi háttere van, — Caesar, — aztán Cicero, Clodia, Catullus, Keopatra, Chyteris (az androsi társadalmi valóság. Ennek illusztrációi a regény alakjai: elsősorban maga Caesar, — aztán Cicero, Clodia, Catullus, Kleopatra, Chyteris (az androsi hetérának ez a különös mása) és a személytelen Mamilius Turrinus, akihez Caesar naplójegyzeteit intézi. Ritka érzékletességgel bontakoznak ki előttünk ezek a figurák, — kiki önmagában és az akkori társadalommal való kapcsolatában. A furcsa játék, a hagyományos realista regénytechnika felbontása ezekben a jellemrajzokban igazolódik legbeszédesebben.

Hitvallás és líra, társadalomszemlélet és műfaj-technikai játék — ez Thornton Wilder új regénye. Egy töprengő, mélyen és kikerülhetetlenül keresztény lélek vallomása ez a könyv az emberről, a korról, a hitről. Víz-cseppben a tenger, részlet és teljesség, — Wildernek tán legszebb, legteljesebb írása.

Thurzó Gábor

RÓMAI PILLANAT. Vas István versei. — Révai, 1948.

Örömmel és várakozással vettem kézbe ezt az izlésesen kiállított kis kötetet. Várakozásomat két szép emlék fűtötte: a kitűnő költő ismert és szeretett régebbi verseinek meleg, és római évemnek forró emléke. A könyv elolvasása sok kedves percet adott — néhány nemes, erős vers, sok pompás műfordítás —, egészben véve azonban fájdalmas hangulatot hagyott bennem. Hát csak ennyi? — ez a kérdés tört fel belőlem önkénytelen. Vonatkozik ez a külső arányokra is: a könyv 84 verse közül 54 műfordítás, a 30 eredetinek is csak a kisebbik fele római tárgyú és még ezekből is jut olyan riportokra, mint a *Banço di Santo Spirito*, vagy a Schwartz Siegfrieddel való *Beszélgetés*. A többi aolyan verses útinaplóféle, jórészt kedves, találó és szellemes versek, de nem líra, — nem Vas István lírája. Még fájóbb lesz ez a szegényesség, ha végigolvassuk a 12—13 római verset. Nem tudom mennyi esett Vaszak a címlapon megjelölt két itáliai hónapjából Rómára, de aki csak néhány napot tölthetett el a Roma aeterna három-négy egymásra épült világának falai között, nem fog tudni belenyugodni,

hogy egy Isten szíve szerint való költő, amilyen Vas István, megilletetlenül mehetett volna végig (mert nyilván végigment) az öske-resztény bazilikákon és katakombákban, a *S. Paolo fuori le mura* oszloperdején, a Mózes-szobor és az Otricoli Zeus mellett és mámoros ihlet nélkül nézhetett volna fel (mert nyilván felnézett) a michel-angelói Kupolába. Hiszen, persze, értelmetlen dolog a költőtől számonkérni azt, amiről *nem* írt, mások is bejárták az emberi szellemnek e szenthelyeit és nem írták meg minden élményüket! Nem is kérem számon, és nem is a költőtől, csak az embert sajnálom — azért, amiye lehetne és amiye nincsen. Nincsen sokszor a megírt — olykor nagyon szépen és lendületesen megírt — versekben sem. A Szent Péterben csakugyan nem látott volna egyebet „márvány-, arany-, hatalomdagály”-nál és „cikornyás kudarcnál”? — mindezt egy olyan versben, amely ezzel a gyönyörű négy sorral végződik: „A buta bestiát, a gögöt öld meg — bennünk, Uram, — különben minden hasztlan. — Óvj meg minket a hatalomtól!” A *Sixtus* *kápolnában* megírja ezt az „örületet”, „kétségbeesést”, „káoszt”, amelyet az *Utolsó Itélet* sugall, hozzáhan-

golja ehhez a többi titáni Michelangelo-freskó benyomásait — mindez hatalmas és megrázó —, de hát csak ennyit és csak ezt mondta neki a Sixtina csodája? Ez a kérdés annál fájdalmasabb, mert a kötet néhány nagy versén igazán zavartalan az ember gyönyörűsége és lélekkitágulása (*Ivek, oszlopok, Santa Maria Antiqua*, a címadó vers). — Vas István rokonszenves és kitűnő költő, ma legjobbjaink egyike, de ebből a könyvből inkább a jeles műfordítót szereti meg, aki még nem ismerné.

Sik Sándor

ELSŐ ÜRÖMOK. *Konsztantin Fégyin* regénye. — Révai, 1948.

Konsztantin Fégyin a legkiválóbb orosz irodalmi hagyományokat olvasztotta fel magában. Művében a cári uralom utolsó korszakának társadalmát rajzolja s könyve a forradalomnak nem csupán előszelét érezteti meg, hanem megmutatja azokat a kibontakozó erőket is, amelyek azokban az egyszerű, névtelen emberekben nyilatkoznak meg, akik alapjai ennek a forradalomnak.

Fégyin nem intellektuális író. Mesterséges pszichológia, nyolcvánvalóvá jelzett lélektani törvényszerűségek építődíszei nélkül, természetes életszerűséggel ad képet a korról, az embereken keresztül: emberlátás és mély élettapasztalat van benne. Regénye realista mű: nem csupán tények, megtörténtnek ábrázolt események csoportosítása, hanem az emberi cselekedeteknek a belső indításból és a körülményekből levezetett, eleven ábrázolása. Hőseit a maguk természetes valóságában látjuk s bár az író személytelen a műben, emberszeretet és együttérzés színesíti meg alakjait; embereken érez és embereken gondolkodik.

Ezek az emberek egy-egy epizódban lépnek elénk, amelyek mindegyikének súlya van: jellemeznek s mind előbbre viszik a cselekményt. Ebben mutatkozik meg Fégyin egyik legszebb írói erénye: a regénybeli történet meseszálát valósággal elbujtatja ezeknek az emberi történéseknek a folyamata mögött. A regény elején a színész és a drámaíró meglátogatják a menedékhelyet, hogy művészetükhöz megismerjék a valóságot. Itt valóban emberek érdekelnek embereket, ezért is szövődik kapcsolat közöttük. A hatalmas szál teherhordó, ez a tisztaszívú, részegeskedő fiatal családapa áldozat, eltiportságában is az emberi méltóság képviselője, igazságszerető, mindig jót akar, de sorsa nem ismerteti meg a szabadító erőket, amelyek kiemelhetnék innen: menthetetlenül elveszettje a társadalomnak. Törékeny feleségének minden szavában ott a nyomor riadtsága, de kapkodó, nyugtalan beszédében a soha nem csüggedő asszonyi vállalás szól és leánykájuk, ez az utcán nevelődött kis suhanc, aki mindenben feltalálja magát: a nyomor-élet ártatlan kis okosa. A gazdag háztulajdonos felfogásában és cselekedeteiben ellenzenves, de az író, aki nem egyéneket állít pellengérré, meg tudja mutatni, hogy ez az önzésébe leszűkülő polgár a társadalmához való lefejtethetetlen hozzátapadása folytán gonosz: életformája a farizeusság, anélkül, hogy ennek az állapotának a teljes súlyát ismerné. Leánya, aki a forradalmár diákiúba szerelmes; ennek letartóztatása után, férjhezmenésével áldozata lesz annak az embertelen életformának, amelyre a maga társadalmától függő rab-sága ítélte. Férje, az üresfejű sportbajnok, hisztériás, jómódú férfi-csecsemő, aki mellett az asszony

sorsa végkép eldől, de eldől az is, hogy belül, érzéseivel a száműzetésben férfivé kiforró forradalmárhoz tartozik.

A regény legtöbb alakja ilyen hátrajelenség. Kallódó jellemek, akikben él a határozott cselekvésre irányuló vágy, a kiállás az emberibb magatartásért, de sorsuk, körülményeik folytán ez nem bontakozhat ki bennük tiszta erővel. Az író egyelőre nem magáról a forradalomról ír, hanem a hősi alkat megszületését kiváltó lelki feltételekről. A forradalmár fiú édesanyja mit sem tud társadalmi erőkről, küzdelmekről, de abban a pillanatban, amikor elítélt fiának levelét megkapja: a gyenge asszony előttünk változik hőssé. Az író mindig az embert mutatja meg s belőlük világítja meg a társadalom szövevényének eseményekké alakuló erőit.

A párbeszédbe sokszor egy-egy kis drámát sűrít. Minden egyes hőse a maga nyelvén beszél. De ez az erős drámai érzék sem téríti le az író műfaja területéről: megmarad a nyugodt, szélesmedrű epikánál. Érdekes ott is, ahol bővebbszavú; és minden részlete elevenen élteszerű. E mindennapi kis életek sorából, mindennapjaik apró viszonylataiból alakul ki a háttér: a forradalom előtti Oroszország társadalomrajza, ami az egész kompozíciót egybefogja. Soós László

ATOMENERGIA. K. Mendelssohn könyve. — Dante Könyvkiadó, 1943.

Ennek az ismeretterjesztő könyvnek az a célja, hogy feltárja az olvasó előtt a jövő legnagyobb energia-forrásának, az atomenergiának tudományos alapjait és megismertessen ennek az új energiának felhasználási lehetőségeivel. Persze, ehhez elkerülhetetlen, hogy a szerző a modern elméleti fizika „ezote-

rikus” világába is bevezesse azokat az olvasóit is, akik matematikával nem foglalkoznak. Nem könnyű feladat ez. A szerző mégis vállalkozik rá s könyvéről talán azt a megjegyzést lehetne tenni; elméleti fizika szavakkal elmesélve. Ez a könyv eredetisége és bizonyára ez lesz sikerének titka is. Mindaz, amit az atomon belüli világról elmond, csodálatosnak és hihetetlennek tűnik fel matematikai levezetések nélkül. Mégis sikerül tájékoztatást adnia az anyag legmélyebb titkairól. Az anyagnak energiává és az energiának anyaggá való átalakulása nehezen magyarázható meg s a szerző a részecske-hasonlatot és a hullám-hasonlatot nem mindig választja el eléggé, de azért annak, aki figyelmesen elolvassa a könyvet, többé-kevésbé kielégítő áttekintése lesz az új fizikai világkép alapjairól. Részletesen és szemléltető módon számol be a maghasadás természetes és kozmikus folyamatairól éppúgy, mint technikai kieroszakolásának módszereiről. Nemcsak azt tudjuk, hogy az atombomba hogyan készül, hanem azt is, mi módon lesz lehetséges az atomenergiának békés célokra való felhasználása. A könyv elárulja a szerző spencerista természetbölcseleti szemléletét és erős békevágját. A fordítás Horváth János munkája. Kifogásolható, hogy a c. g. s. rendszert gyakran felcseréli a mérőföldekkal és fontokkal szemléltető magyarázatai során, s ez az angol eredetiben éppen a népszerűség kedvéért érthető, de magyar fordításban annál kevésbé. (Cs. A.)

KISGYERMEK NEVELÉSE A CSALÁDBAN. E. A. Arkin könyve. — Uj Magyar Könyvkiadó, 1948.

Makarenko méltán nagy feltűnést keltett könyvei után egy újabb

orosz pedagógus könyve jelent meg a magyar könyvpiacra és noha sem terjedelemben, sem pedig a módszer részletes feltárásában nem hasonlítható az előbbivel össze, mégis megérdemli a legnagyobb érdeklődést. Oroszországban elsősorú fontosságú kérdés a nevelés problémája és a jelek szerint kiváló szakemberek is nagy bőségekben állnak rendelkezésre. Arkin professzor könyve bizonyos mértékig kiegészítője is a Makarenko-féle írásoknak, mert míg az utóbbi a serdülő korban lévő ifjúsággal foglalkozott, Arkin ebben a könyvében az iskolás kor előtti évekre irányítja figyelmét. Hogy ez mennyire fontos időszak, azt az író már könyvének első oldalain bebizonyítja. Nyomatékosan hangsúlyozza, hogy ezekben az években, amikor a gyermek első benyomásait szerzi a világról, egész életére nézve szinte a legfontosabb befolyások érik. És ez az az időszak, amelyben minden egyéb behatást messze megelőz az, amit a gyermek a családon belül kap. Arkin szerint még akkor is, ha a gyermek reggeltől délutánig óvodában vagy iskolában van, az a pár óra, amit a család körében tölt, sokkal nagyobb hatással van rá, mint az óvodában vagy iskolában eltöltött egész nap. Meg is mondja, miért. Az óvoda vagy iskola a gyermek igényeihez alkalmazott intézmény, kizárólag az ő kedvéért van, de rendszerességében és alkalmazkodásában mindig van valami mesterkéltetés. Ezzel szemben a gyermeknek a családon belül magának kell alkalmazkodnia és ott nem találja meg az előbbi rendszerességet sem. A család életét sokszor zavarja meg valami váratlan, újszerű dolog, egyszer vendégek jönnek, máskor igen hangosan beszélgetnek, eseteg veszekednek, nevet-

séges vagy érdekes, de legtöbbször érthetetlen dolgokról beszélnek. Az apa is egyszer rossz, máskor jó hangulatban tér haza. Mindez azt jelenti, hogy a gyermek a családban az életet olyannak látja, amilyen a valóságban. És ez sokkal jobban megragadja képzeletét, mint az a mesterkéltség és rendszabályozott élet, amilyenben az óvodában és az iskolában van része.

Ez a rövid kis idézet is mutatja, hogy az író minden pedagógiai előítéllettől mentes józansággal látja a kérdést. És ez a józanság és leszűrt bölcsesség nyilatkozik meg minden sorában. Katolikus szempontból külön is örömmel kell fogadni azt a könyvecskének minden lapjáról kiáradó meggyőződést, mennyire elsődleges és mindennél fontosabb a családon belüli nevelés és hogy ennek a nevelésnek legfontosabb eszköze a jó példa. Arkin szerint a legtöbb szülőnek sajátmagán kellene kezdenie a nevelést. Keresztény világnézeti alapon álló pedagógus sem fejtethné ki jobban az elkönyveztetésnek, a szülők közötti viszályoknak, a rendetlen családi életnek és az egykének erkölcsi hátrányait.

Arkin könyve nem a szakmabelieknek, hanem az érdekelt szülőknek szól és ezért fogja meg a kérdést a leggyakorlatibb oldaláról. Amennyire rövid nyolcvan kis lapon ez lehetséges, felöleli vagy legalább is érinti a kisgyermek nevelésével kapcsolatos összes problémákat, kezdve a családi nevelésben mutatkozó leggyakoribb hibáktól, az ideges, szeszélyes és makacs gyermekekig, valamint az akarat és jellemnevelés kezdetéig. Aligha van szülő, aki, ha ilyen korú gyermeke van, ne lapozná át a legnagyobb érdeklődéssel ezt a tanulmányt

D. K.

MOGOTTE ÁLL AZ ANGYAL.
Kassák Lajos regénye. — Uj Idők,
1948.

Ezt a regényt — elsőre úgy tűnik — témaköre és látszólagos problémátlansága a kassáki életmű dinamikája alatt marasztja. A regény eseményfonalá: három serdülő kislány, három iskolatársbarátnő története, kik közül az egyik véletlen baleset áldozataként meghal, a másik a társadalmi emelkedés útján hasznos józansággal, könnyedén le tudja magát választani ifjúkori rajongásainak káprázatairól és férjhez megy. A harmadik kislány életének körülményei arra kényszerítik, hogy tájékozódjék a világ dolgaiban s ezeket magán átszűrve fogadja el. A család, amelyben él, annyira összetett, hogy testvérei mind különböző házasságból származnak s maga a család a kispolgárság és a proletársors peremén él. Iskolába jár, majd megismerkedik a kenyérkereset gondjaival s társnői között egy világosan, komolyan látó munkáslánnyal. Megismeri azokat a társadalmi igazságokat, amelyek az írónak ebben a regényében is jelen vannak, mint szervesen a valósághoz tartozó igazságok, mindenki igazságai. Ez a kis hősnő az igazán, teli életű a három közül, súlyos válságok, komoly megpróbáltatások eszköze, aki túl a csalódottságokon, a maga megrendítő élményein, a serdülőkor zaklatottságán s az érzékeny lélek hullámverésein, a serdülőkorból kilépve, a külső és belső világ egyensúlyának lehetőségét a művészetben találja meg.

Kassák Lajos egyik központi problémája a külső és belső világ el-
lentmondásának rendezett feloldásának kutatása azzal a következtetéssel, hogy a művészet az, ami lehetőséget ad a rendezésre. Ezért en-

nek a regénynek a problémátlansága a kassáki életmű szempontjából csak látszólagos. A regényben szinte nem tesz mást, mint szándékosan leszűkíti problematikájának határait, de következetesen hűséges marad a maga világképéhez.

Egységes és arányos írásmű, ezzel a leszűkített kislányvilággal. „Angyalok és ördögök viaskodnak bennünk s közben mi egy szál kifeszített kötélén imbolygunk”, — írja hősnője. De természetesen kicsi angyalok és kicsi ördögök ezek, éppen hogy a kicsi hősnő elbírja őket: a regény arányaihoz méretezettek. A kis hősnő felnőtté érésének pillanata egyik legjobb része a regénynek: amikor felismeri barát-nőjét a zongoraművész karján, akinek idáig ismeretlenül írtak mindketten rajongó leveleket. Ez hibátlan egyszerűséggel előkészített és mégis váratlan fordulat, ebbe a csomópontba sűrűsödik össze a serdülőkor felszámolása, a leányi barátság-szerelem felszámolása, a csak rajongó szerelem felszámolása, a szeretett lény árulásának felismerése, a leszakadás az álomvilágról, dráma nélkül a drámai valóság-
ébredés; s ami mindebből megmarad: a szeretet, amely nem talál tárgyat s visszafordul önmagába, hogy a jó és rossz harcával a kicsi napokban, további kétségek és kínlások után a meglelt művészetben oldódjék fel. Az őrangyalnak, amely most ott áll a hősnő mögött, ennek a nem csupán sablonos szentkép-
őrangyalnak a kitágult látóköri ilyen rajza után érezhető realitása van: nem a szimbólumban, hanem az író mély moralitásában, a regény ki-
hangzásában; abban, hogy a szegények felé táruló szeretet találja meg értelmét a művészetben, az író mű-
vésznek induló hősében.

Soós László

Igen tisztelt Olvasónk!

1949 január 1-től kezdődően az Új Ember Jókönyv Szolgálatának valamennyi tagja illetménykötetként kapja a Vigiliát. Ezzel a Jókönyv Szolgálat résztvevői valamennyien Vigilia olvasókká és előfizetőkké váltak. Az egyenlő elbánás tisztessége szerint szeretnénk azokat a könyvbeszerzési előnyöket, amelyeket a Jókönyv Szolgálat résztvevői élveznek, valamiképpen nyújtani azoknak a Vigilia olvasóknak is, akik az Új Ember Jókönyv Szolgálat előnyeit eddig nem vették igénybe. Elhatároztuk éppen azért, hogy megszervezzük a

VIGILIA JÓKÖNYV SZOLGÁLATÁT.

Ez a kezdeményezésünk a következő lehetőségek szerint áll az előfizetők rendelkezésére:

1. Bármilyen forgalomban levő könyv megszerzését vállalja a bolti ár előzetes beküldése mellett és abból 10% engedményt ad. Portót, postai házhoz szállítást nem számít fel.

2. A Vigilia Jókönyv Szolgálat a előfizetők részére részletfizetési kedvezményt is biztosít, éspedig három hónapra. Ebben az esetben a bolti árat és a megengedett 7% kezelési költséget számítjuk fel.

3. Könyvkedvelőknek legalkalmasabb, ha állandó részvételt vállalnak a Vigilia Jókönyv Szolgálatában. Ez a részvétel azzal a kötelezettséggel jár, hogy évi 120.— forintért, ami havi részletekben fizethető, vásárolnak illetménypontot. Az illetményponttá átalakult befizetések terhére kapják a Vigiliát évi 50.— forint helyett 40.— forintnak megfelelő illetménypont összegért. A Vigilia Jókönyv Szolgálat gondoskodik megfelelő könyvjegyzék összeállításáról, amely könyvek mind művészi, mind világnézeti szempontból ajánlíhatók. Az így rendelt könyveknél legalább 15%, néha ennél is nagyobb kedvezményt tud adni, éspedig azért, mert a Vigilia Jókönyv Szolgálat résztvevője előre fizetéssel kombinált részlet-rendszerben kapja a kívánt könyveket. Ez úgy értendő, hogy a rendszeres havi befizetések révén illetménypont követelést gyűjt, vagy külön befizetésekkel vásárol. Kiválaszt néhány könyvet, amelyeket meghaladják ugyan illetménypont követelését, de mint résztvevőnek, ezeket a könyveket a Jókönyv Szolgálat elküldi. Eddig az időpontig tehát előfizetésben volt, most pedig tartozása keletkezik, amely a rendszeres havi befizetésekkel kiegyenlítődik. A Vigilia folyóirat 1949 január 1-től kezdve kibővíti könyvrovatát és abban mindazokról a könyvekről kritikát, tájékoztatót ír, amelyek a választható könyvek jegyzékébe bekerülnek. A Jókönyv Szolgálat ezenkívül gondoskodik évente egy vagy két olyan nagyjelentőségű ismeretterjesztő műről, amelyet kötelező illetménykötetként minden résztvevőnek megküld, s amelyhez ilyen módon a bolti árnál sokkal előnyösebben tudnak hozzájutni, eltekintve attól, hogy csak olyan művekről lehet szó, amelyek nem hiányozhatnak egyetlen katolikus könyvtárból sem.

Nagyon örülnénk, ha úgy érezné kedves olvasónk, hogy ezzel a bejelentéssel kimélyítettük azt a kapcsolatot, amely eddig is fennállott a Vigilia és olvasótáborra között.

GYÓGYTEA AZ EGÉSZSÉG ÖREI!

Az összes engedélyezett gyógyteák megbízható friss minőségben
NAGY drogeria, Budapest, VIII., József-körút 19.

ARANY, EZÜST, ÉKSZER VÉTEL, ELADÁS

Kehely, ciborium, szentségtartó
nagy választékban.

Dr. BAJMÓCZINÉ WINTERMANTEL TERÉZ
Budapest, VII., Rákóczi-út 10., I. 2.

